

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

Martin Ravn
Hvidemosevej 25
7830 Vinderup

Dato: 19-01-2018
Sagsnr.: 09.17.18-P19-24-17
Henv. til: Ole Lousdal
Natur og Miljø
Direkte tlf.: 96 11 7826
Afdeling tlf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Tillæg nr. 1 til § 12 MILJØGODKENDELSE

af svinebruget **Skånsøgaard**

Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup
Beliggende på matr. nr. 1e, Ål By, Sahl

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 256 AF 21. MARTS 2017 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	1
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	2
IKKE TEKNISK RESUMÉ	3
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	4
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	5
GENERELLE FORHOLD	5
<i>Dokumentation</i>	<i>5</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	5
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>5</i>
<i>Stalde</i>	<i>5</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	6
KLAGEVEJLEDNING	6
OFFENTLIGGØRELSE	6
RETSBESKYTTELSE	7
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	9
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>9</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>9</i>
<i>Stalde</i>	<i>10</i>
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	<i>10</i>
<i>BAT emissionsgrænseværdier for fosfor</i>	<i>11</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>11</i>
<i>Ammoniak</i>	<i>11</i>
<i>Bilag IV-arter</i>	<i>13</i>
<i>Lugt</i>	<i>14</i>
<i>Transport, ressourceforbrug</i>	<i>14</i>
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	16
BILAG	17
BILAG 1 –AMMONIAKEMISSIONSBEREGNINGSPUNKTER VED ANLÆG	17

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	19-01-2018
Godkendelse hjemmel, lov nr. 256 af 21. marts 2017 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 12
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Martin Ravn
CVR-nr. / P-nr.	33320507 / 1016574003
Husdyrbrugets adresse	Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	96950205 / 23211923
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Martin Ravn
Husdyrbrugets e-mail:	katborgravn@hnhc.dk
Matrikel	1e, Ål By, Sahl
CHR	10941
Byggetilladelse	Såfremt dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen. Dette gøres via www.bygogmiljoe.dk
Ejendomsnr.	661-0185605
Husdyrgodkendesskema nummer	98581
Husdyrbrugets konsulent	Jan Haarbo, Landbo Limfjord, e-mail: jha@landbo-limfjord.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63
Sagsnummer	09.17.18-P19-24-17
Udnyttelsesfrist for tillægget	6 år fra meddelelsesdatoen.

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 08-07-2017 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup. Husdyrbruget er større end 270 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ og er desuden omfattet af reglerne for IED, jf. IE-direktivet.

Miljøgodkendelsen har tidligere været i udvidet høring, men da denne udvidelse er forholdsvis lille og ikke medfører at en ny grænse for IE brydes igen, vil tillægget til godkendelse være omfattet af den normale 3-ugers høring.

Udkast til tillæg til miljøgodkendelse har været i 3 ugers høring i perioden fra den 08-12-2017 til den 29-12-2017.

Den 23-12-2014 blev der meddelt §12 miljøgodkendelse til en udvidelse til 347,83 DE i svin. Der søges nu om udvidelse af til 371,82 DE hvor ændringen består af en udvidelse produktionen af smågrise fra 28.000 (7-33 kg) til 34.000 (7-33 kg). Udvidelsen sker i eksisterende stalde og den øvrige produktion og drift ændres ikke.

Forhold der ikke ændres, er ikke behandlet i nærværende tillæg og skal fortsat læses i eksisterende godkendelse af 23-12-2014.

Den del af den producerede husdyrgødning der ikke bruges på egne marker afhændes til Maabjerg Bioenergy. Arealerne er ikke medtaget i nærværende tillæg, da regulering af arealerne er overgået til ny lov pr. 2/3 2017. Dette betyder at vilkår i eksisterende miljøgodkendelse der omhandler arealregulering ikke længere er gældende.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode.

Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Ansøgningsskema 98581 tager derfor udgangspunkt i produktionen der var gældende før første godkendelse i 2014.

¹ Lov nr. 256 af 21. marts 2017 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Meddelelse om godkendelse

Dette tillæg nr. 1 fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 270 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er desuden omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion 800 søer, 34.000 producerede smågrise (7-33 kg), 360 polte (45-100 kg) og 300 polte (33-107 kg) svarende til 371,82 DE, på husdyrbruget matr. nr. 1e, Ål By, Sahl, beliggende Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup.

Tillægget til godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal
Fagkoordinator

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Vilkår 6, 7 og 45-51 i eksisterende miljøgodkendelse af 23-12-2014 bortfalder ved ibrugtagning af tillægget.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller).

2. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Årssøer	800	184,65
Smågrise (7-33 kg)	34.000	171,36
Slagtesvin/polte	300	8,27
Slagtesvin/polte	360	7,54
I alt		371,82

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet som ansøgt i Skema 2. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

3. Stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyretype og evt. vægtkorrektion	Ansøgt drift			Staldsystem og BAT
		Stipladser	Antal	DE	
Sostald	Årssø	206	800	55,67	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
	Årssø	178	240	38,69	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
	Årssø	416	560	90,29	Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
Gamle stalde	Sopolte/Slagtesvin (45 – 100 kg)	90	360	7,54	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
Ny smågrisestald	Smågrise (7 – 33 kg)	4.310	34.000	171,36	Toklimastald, delvis spaltegulv, gyllekøling
	Slagtesvin/sopolte (33-107 kg)	70	300	8,27	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
				371,82	

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald kan klage over afgørelsen.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 16-02-2018.

Klagen skal sendes digitalt. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind, kan du søge på "klagenævnet", hvor du bliver guidet igennem klageprocessen. Det koster et gebyr at få behandlet klagen.

Aktindsigt

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for hvilket materiale kommunen må udlevere er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Holstebro Kommune, der sender anmodningen videre til klagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Martin Ravn, Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Styrelsen for patientsikkerhed, CVR: 37105562, P-nr: 1020753931 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, CVR: 45812510, P-nr:1001874009 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Gunnar H. Pedersen, Ove Krarupsvej 17, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Erik Holk, Nørhedevej 28, 6990 Ulfborg (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening - Vestjylland, CVR: 29287112, P-nr: 1011976545 - (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, CVR: 34744866, P-nr: 1018099531 - (Myndighed)
- Jan Haarbo, Landbo Limfjord, e-mail: jha@landbo-limfjord.dk (ansøgers rådgiver)

- Finn Jensen, Sevelvej 65, 7830 Vinderup (ejer af naboejendom Blakshøjvej 10, 7830 Vinderup)
- Lars Møller Jensen, Eskemosegårds Alle 34, 3460 Birkerød, (ejer af naboejendom Blakshøjvej 12, 7830 Vinderup)
- Familien Ørskov, Blakshøjvej 14, 7830 Vinderup (nabo)
- Torben og Charlotte Pors, Blakshøjvej 16, 7830 Vinderup (nabo)
- P Christian Mølgaard og Ellen Margrethe Mølgaard, Blakshøjvej 18, 7830 Vinderup (nabo)
- Knud Erik og Tina Marie Skov, Hvidemosevej 24, 7830 Vinderup (nabo)
- Pia Søgaard Jensen, Hvidemosevej 27, 7830 Vinderup (nabo)

I perioden 08-12-2017 til 29-12-2017 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring hos nedenstående:

- Finn Jensen, Sevelvej 65, 7830 Vinderup (ejer af naboejendom Blakshøjvej 10, 7830 Vinderup)
- Lars Møller Jensen, Eskemosegårds Alle 34, 3460 Birkerød, (ejer af naboejendom Blakshøjvej 12, 7830 Vinderup)
- Familien Ørskov, Blakshøjvej 14, 7830 Vinderup (nabo)
- Torben og Charlotte Pors, Blakshøjvej 16, 7830 Vinderup (nabo)
- P Christian Mølgaard og Ellen Margrethe Mølgaard, Blakshøjvej 18, 7830 Vinderup (nabo)
- Knud Erik og Tina Marie Skov, Hvidemosevej 24, 7830 Vinderup (nabo)
- Pia Søgaard Jensen, Hvidemosevej 27, 7830 Vinderup (nabo)
- Jan Haarbo, Landbo Limfjord, e-mail: jha@landbo-limfjord.dk (ansøgers rådgiver)

I 3 ugers nabohøringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

Ingen bemærkninger modtaget.

Retsbeskyttelse

Tillægget til godkendelsen skal læses i sammenhæng med eksisterende miljøgodkendelse af 23-12-2014.

I 8 år efter hovedgodkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 256 af 21. marts 2017 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering af hovedgodkendelsen skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2025.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Tillægget til godkendelsen træder i kraft den 19-01-2018. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Ansøger og ejerforhold

Martin Ravn ejer og driver husdyrbruget på Hvidemosevej 25, 7830 Vinderup under CVR nr. 33320507. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Martin Ravn. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 1) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 2:

Skema 1. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	800	184,65	800	184,65
Smågrise (7-33 kg)	28.000	147,37	34.000	171,36
Slagtesvin/polte (45-100 kg)	360	7,54	360	7,54
Slagtesvin/polte (33-107 kg)	300	8,27	300	8,27
I alt		347,83		371,82

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der er stillet vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 1 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 2, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyretype og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift			Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Stipladser	Antal	DE	
Sostald	Årsso	800	55,67	206	800	55,67	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv
	Årsso	240	38,69	178	240	38,69	Løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
	Årsso	560	90,29	416	560	90,29	Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv
Gamle stalde	Sopolte/Slagtesvin (45 – 100 kg)	360	7,54	90	360	7,54	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
Ny smågrisestald	Smågrise (7 – 33 kg)	28.000	147,37	4.310	34.000	171,36	Toklimastald, delvis spaltegulv
	Slagtesvin/sopolte (33-107 kg)	300	8,27	70	300	8,27	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
			347,83			371,82	

Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med udvidelsen og BAT videreføres.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Det samlede ammoniaktab pr. år opnåelig for anlægget ved anvendelse af BAT efter Miljøstyrelsen BAT-standardvilkår er beregnet i husdyrgodkendelse.dk (Skema ID 98581).

For hver husdyrtype er der fastlagt en grænseværdi for ammoniaktab per husdyrtypeenhed i hhv. ny eller eksisterende stald. Grænseværdien for hver husdyrtype i nye stalde fastlægges på baggrund af antal DE (2011 normtal) og den vejledende grænseværdi for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har vurderet de indtastede oplysninger om dyre- og staldtype og dermed udregningerne af grænseværdien for ammoniaktab (EGV) pr. år pr. husdyrtypeenhed, anvendte korrektioner samt den vejledende sum, opnåelig ved anvendelse af BAT, for hver af de dyretyper der er på anlægget. I den forbindelse er EGV ændret for smågrisestalden, da kommunen anser denne for at være en ny stald, jf. miljøgodkendelse fra 2014.

Efter kommunens korrektion af skema ID 98581 i husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at det samlede ammoniaktab for hele anlægget opnåelig ved anvendelse af BAT efter Miljøstyrelsen BAT-standardvilkår er 3.707 kg N.

BAT emissionsgrænseværdier for fosfor

Miljøstyrelsen har vurderet, at BAT-krav til begrænsning af fosfor skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier. Den vejledende emissionsgrænseværdi er dermed baseret på optimering af fosforudnyttelsen hos svin.

Der er i eksisterende miljøgodkendelse vilkår om at husdyrgødningen ab lager maksimalt må have et indhold af fosfor, der svarer til 22,3 kg P pr. DE (slagtesvin), 29,2 kg P/DE (smågrise) og 23,9 kg P/DE (søer).

Antal	DE	BAT niveau kg P / DE	BAT niveau Kg P ab lager	Total kg P ab dyr ansøgt
800 søer	184,65	23,9	4.413	
34.000 smågrise	171,36	29,2	5.004	
660 slagtesvin/sopolte	15,81	22,3	353	
			9.770	8.744

På baggrund af de ovenfor stillede vilkår vedrørende den totale mængde P ab dyr pr. år, vurderes det, at emissionsgrænseværdien for fosfor for Hvidemosevej 25 er i overensstemmelse BAT.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.707 kg/år, hvilket er en meremission på 285 kg N / år i forhold til førsituationen.

Skema 3. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1.965 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1.090 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	299 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	3.707 kg N / år
Meremission	285 kg N / år

Jf. ansøgningsskema 98581 og scenarieberegning 103943 er husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitat-område nr. 54 Skånsø og Tranemose.

Mindsteafstanden hertil er 430 meter mod øst til Skånsø med omgivende naturarealer. Skånsø er kortlagt som lobeliesø (naturtype 3110) med meget høj naturkvalitet, herunder store bestande af bl.a. tvepibet lobelie og sortgrøn brasenføde. På søbredderne er kortlagt fine områder med tørvelavning (7150) med bl.a. liden og rundbladet soldug, liden ulvefod, klokke-ensian og fin bunke, samt våd hede (4010). For begge disse er naturtilstanden vurderet til III, moderat.

De tre naturtyper er alle kvælstoffølsomme med tålegrænser på hhv. 5-10, 10-15 og 10-25 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning omkring 15 kg N/ha/år vil tålegrænserne sandsynligvis være overskredet for de to første naturtyper, og muligvis for alle tre.

Beregninger for de to nærmeste punkter i Natura 2000-området i forhold til ejendommen viser en kvælstofdeposition på 0,2 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,5 hhv. 0,7 kg N/ha/år fra den samlede ejendom efter udvidelsen. Da der ikke er andre husdyrbrug omkring søen, er det fastsatte beskyttelsesniveau jf. husdyrbrugsloven på 0,7 kg N/ha/år for den samlede ejendom.

For selve den 9 ha store Skånsø vil en kvælstofdeposition på 0,2 kg N/ha/år svare til en mængde på maksimalt 1,8 kg N/år. Dette skal sammenholdes med en total kvælstofmængde i søen på 115 kg N (beregnet ud fra kendskab til søens totale vandvolumen og årsmiddel for kvælstofkoncentrationerne). Målinger viser i øvrigt, at kvælstofniveauet i søen har været faldende gennem de senere år. På denne baggrund finder Holstebro Kommune ikke grund til at antage, at udvidelsen af ejendommen vil medføre en tilstandsændring i Skånsø, jf. naturbeskyttelseslovens § 3.

Samlet set er reglerne for kategori 1 natur overholdt, uanset at der muligvis vil være en vis negativ effekt af ejendommen på habitatområdets naturtyper.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmoser eller større heder/overdrev udenfor Natura 2000-områder er relativt høj, dvs. 1,3 kilometer i østlig retning. Der er tale om en fint, ca. 26 ha stort hedeområde på skrænterne ned imod Skallsø/Flyndersø området.

På grund af afstanden er der ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her, men reglerne for kategori 2 natur vil være overholdt med god margin.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er et knap ½ ha stort registreret hedeområde nordvest for ejendommen. Afstanden til ejendommen er ca. 200 meter, men til en gylletank kun ca. 90 meter.

Der er tale om en noget degraderet hede med dominans af bølget bunke. I den nordlige 2/3 findes en del revling, men meget lidt hedelyng. Desuden bredbladet mangeløv, mangeblomstret frytle, krybende hestegræs, hirse- og sand-star, engelsk visse,

hindbær, gederams, lyng-snerre, rødknæ, alm. kørvel og mos (*Pleurozium schreberi*) samt lidt krat. Naturkvaliteten vurderes som ret lav.

Beregninger viser en merdeposition fra udvidelsen af ejendommen på 0,4 kg N/ha/år i hedeområdet, og reglerne for kategori 3 natur er derfor overholdt.

Der er registreret større arealer med potentielt ammoniakfølsom skov meget nær ejendommen i østlig og nordlig retning. Kommunen har i forbindelse med sagens behandling kort besigtiget disse arealer. De nærmeste dele består af en blandingskov af eg, birk, røn, bøg og glansbladet hæg mv., som generelt er af yngre dato men med en del ældre egetræer. Bundvegetationen var ret artsfattig men med bredbladet mangeløv og alm. engelsød mv. På historiske kort 1900-1960 ses kun en smal stribe med nåleskov her.

Herudover består de nærmeste dele af plantage med omorikagran, lærk mv.

Kommunen har herudfra vurderet, at der ikke er tale om kategori 3 natur, og afskæringskriterierne for kategori 3 natur er samlet set overholdt.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastoområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

- Småflagermus: Ventes ud fra deres levevis ikke at ville blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen.
- Grøn kølleguldsmed: Lever ikke i området.
- Vandranke og gul stenbræk: Vokser ikke i området.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i Skema 4 angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 4. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret	Ukorrigeret	Korrigeret	Korrigeret	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
			geneafstand (ansøgt)	geneafstand (nudrift)	geneafstand (ansøgt)	geneafstand (nudrift)			
+ Hvidemosevej 27	0	FMK	107,42	102,10	107,42	102,10	194,97	Nej	Ja
+ Tværmosevej 11	0	NY	374,87	159,18	374,87	159,18	1.130,81	Ja	Ja
+ Ejsing By, Ejsing	0	FMK	551,14	322,86	551,14	322,86	1.126,83	Ja	Ja

Den beregnede geneafstand er uændret i forhold til nudrift og genekriteriet er overholdt. På den baggrund forventes der ikke ændrede eller væsentlige gener fra husdyrbruget.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. vilkår 32 i eksisterende miljøgodkendelse kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport, ressourceforbrug

Transport

Efter udvidelsen vil der være flere transporter til og fra ejendommen. Tidspunkterne for transporterne vil være uændrede.

Skema 5. Oversigt over antallet af årlige transporter.

Type	Antal transporter		
	før udvidelse	efter udvidelse	ændring
Levering af brændstof	12	12	0
Afhentning af døde dyr	75	75	0
Levering af indkøbt foder	26	26	0
Kørsel med husdyrgødning	243	260	17
Transporter erhvervsaffald	12	12	0
Transporter med dyr	82	100	18
Transporter i alt	450	485	35

Vurdering af transporter

Ændringen svarer til 1 ekstra transport hver 10. dag. Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt og at der ikke er væsentlige gener forbundet med transporter til og fra husdyrbruget.

Ressourceforbrug

I forhold til ressourcer er det i ansøgningen oplyst at der sker en lille stigning i energiforbrug og i vandforbruget. Der vil forventeligt være et lille merforbrug vedr. ressourcer i forhold til nudriften. Der forventes et energiforbrug på 300.000 kWh og et vandforbrug på ca. 11.000. Husdyrbruget ligger efter udvidelsen stadig under forbruget for sammenlignelige husdyrbrug, jf. opgørelse i eksisterende miljøgodkendelse.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområders sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag**Bilag 1 – Ammoniakemissionsberegningsskema ved anlæg**

Navn	Kategori	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Skånsø	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,2	0,7
Skånsø	1	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,2	0,5
Hede NV	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,4	1,5
Stor Hede NV	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,1	0,4
Overdrev S	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,1
Hede SØ	3	Ansøger	Nul ejendomme	Bn	+0,1	0,3